

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/141/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119211239
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119211239.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobkyne: B. C., G.. XX.XX.XXXX, K. M. XXXX/X, XXX XX O., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.337,86 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 300,- € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 27.6.2019 domáha voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 770,14 eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7Csp/75/2018 zo dňa 3.10.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5.1.2019, bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľa úspešná. Žalobou sa domáhala zdržania sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

„19. Súd sa v celom rozsahu stotožňuje so žalobou žalobkyne. Súd poukazuje na právny záver vyplývajúci z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/61/2018 zo dňa 04.09.2018, v ktorom odvolací súd uviedol, že inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom a ak neexistuje hoci len potenciálne riziko vymoženia nezákonného, či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až na úrovni nezistiteľnosti, kedy tento inštitút obchodník aktivuje. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov hoci uzatvorená na samostatnom tlačive má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch so spotrebiteľmi. Je právne bezvýznamné, či takáto dohoda vyplýva zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ak má byť súdmi akceptovaná, musí byť výsledkom zmluvnej autonómie strán a slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Žalovaný ako veriteľ formulárovou zmluvou do prejavu vôle žalobcu k uzavretej zmluve o úvere, o uzavretie ktorého len mal

záujem, zahrnul bez ďalšieho automatické uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy. Na uvedenom nemení nič ani tá skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola uzatvorená na samostatnom tlačíve. Toto tlačívo malo typový formulárový charakter, ktorý žalobca nemohol ovplyvniť. Uvedené zmluvné dojednanie tak vnucuje žalobcovi ako spotrebiteľovi určité správanie, konanie, pričom tým zvyhodňuje poskytovateľa služby ako príjemcu plnenia, čím je spôsobená nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dohodnuté. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že je potrebné si uvedomiť, že žalobca sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so

svojím vlastným majetkom, reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy

20. Samotná žalobkyňa súdu uviedla, že vôbec si nebola vedomá toho, že podpisuje spolu so Zmluvou o úvere aj Dohodu o zrážkach zo mzdy. Zároveň uviedla, že o tejto Dohode sa dozvedela potom, čo z účtarne prišiel pokyn vykonávať jej na základe tejto dohody, zrážky zo mzdy. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy ako dôležitý prvok unijného práva umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnuté poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy na základe Dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad.

22. V tomto prípade je súd toho názoru, že absentovala vôľa žalobkyne uzatvoriť túto Dohodu o zrážkach zo mzdy. Zároveň táto Dohoda o zrážkach zo mzdy nebola so žalobkyňou individuálne dohodnutá. Žalovaný svoje tvrdenia o tom, že žalobkyňu poučil o dôsledkoch uzatvorenia tejto Dohody, že mala možnosť odmietnuť uzatvorenie tejto dohody, tieto jeho skutkové tvrdenia ostali iba v rovine tvrdení bez toho, aby boli súdu preukázané. Súd tak v celom rozsahu vyhovel žalobe a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti čísla I. vyhláseného rozsudku.“

Ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže ako spotrebiteľka úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza právnej normy (§ 3 zák. č. 250/2007 Z.z.). Finančné zadostučinenie požaduje vo výške 2.337,86 eur, čo zodpovedá sume, o ktorú sa žalovaný chcel na jej úkor bezdôvodne obohatiť.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že z formulácie ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy úvaha o vzniku nároku na finančné zadostučinenie. Ako však uvádza v rozsudku, sp. zn. 14Co91/2012, Krajský súd v Prešove, s ohľadom na jeho (pozn. § 3 ods. 5 uvedeného zákona) neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadostučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má však byť vyvážené, čo teda znamená aj posúdenie, či účel sledovaný zákonom sa dosahuje vyslovením neplatnosti zmluvnej podmienky, celej odplaty za úver alebo nad rámec toho aj záverom o vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie. Z podanej žaloby nevyplývajú žiadne skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadostučinenia ako spôsobu zavŕšenia ochrany spotrebiteľa. Jeho vznik nie je automatický; naopak, vznik tohto nároku treba chápať ako prostriedok završujúci ochranu spotrebiteľa za situácie, kedy to okolnosti vyžadujú. Z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému (porušeniu) sa finančné zadostučinenie uplatňuje. Z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. nevyplýva, že nárok na finančné zadostučinenie vzniká okamihom úspešnosti žaloby podanej spotrebiteľom, ale výlučne len vtedy, ak spotrebiteľ súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žalobkyňa odôvodňuje výšku ňou uplatňovaného nároku tak, že má ísť o sumu, o ktorú sa žalovaný chcel obohatiť. Tvrdenia žalobkyne nemajú oporu v žiadnom dôkaze a sú vecne nedôvodné, nakoľko žiadny dôkaz

alebo skutočnosť, ktorá by tvrdenie žalobkyne preukazovala, označený nebol. Nie je preto zrejmé, z čoho žalobkyňa vyvodzuje, že žalovaný sa chcel obohatiť, teda že v čase prijatia akéhokoľvek plnenia od žalobkyne existovala preukázateľná a právoplatne určená skutočnosť/stav, že by išlo o obohatenie. V čase predloženia dohody o zrážkach zo mzdy žalobkyňa bola v omeškaní s úhradou sumy minimálne 187,10 eur, ktorú do dnešného dňa neuhradila (ide o sumu spočívajúcu v rozdieli sumy prevzatej na účet a uhradenej). V čase podania žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy nebolo a nemohlo byť žalovanému ani známe, či zrážky zo mzdy budú vykonané, v akom rozsahu a pod. Jednoznačne preto úmysel tvrdený žalobkyňou vylučuje. Požiadavku na zaplatenie finančného zadosťučinenia namieta aj s poukazom na fakt, že žalobkyňa do dnešného dňa neuhradila ani sumu, ktorú prevzala.

3. Súd vykonal dokazovanie listinami, a to rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp/75/2018, doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere, žiadosťou o zrážky zo mzdy, odpoveďou žalovaného, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4. Okresný súd Prešov rozsudkom 3.1.2019, č.k. 7Csp/75/2018-84, zaviazal žalovaného zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, iných príjmov dlžníka č. 8500112096 z 24.4.2015 k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500112096 zo dňa 14.4.2015 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne.

5. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

6. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

7. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 9.6.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

9. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

11. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto

osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

12. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/75/2018, v dôsledku čoho bol žalovaný zaviazaný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne.

13. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 300,- eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením bol aj rozsudok sp. zn. 7Csp/75/2018 a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobkyňu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobkyňu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobila, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustila do sporu s ním. Na druhej strane však finančné zadosťučinenie nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Súd považuje sumu vo výške 300 eur za primeranú, keďže žalovaný si vo vzťahu k žalobkyňi už aj uplatnil zrážky zo mzdy na základe neplatnej dohody a vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou. Súd vzal do úvahy tiež skutočnosť, že žalobkyňa doteraz nevrátila žalovanému ani sumu požičaných peňazí. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.